

UDC 582.977 : 581.9 (497.1) = 862

**KNAUTIA CAROLI-RECHINGERI MICEVSKI
SPEC. NOV. U FLORI MAKEDONIJE**

Mit deutscher Zusammenfassung

KIRIL MICEVSKI

(Botanički institut Biološkog fakulteta Skopje)

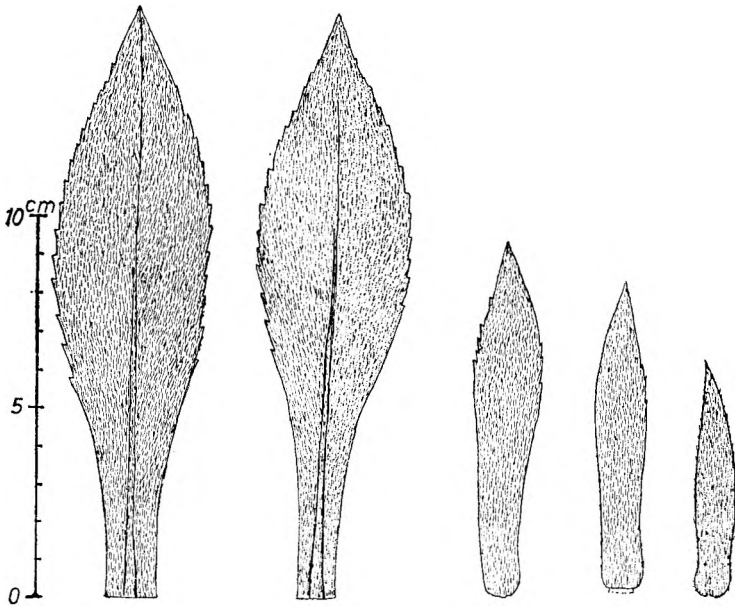
Primljeno 24. 12. 1980.

Pri obradi roda *Knautia* L. za floru Makedonije utvrdili smo da se biljke koje potječu iz južnih dijelova Makedonije, iz okoline sela Majdan (= Alšar) južno od grada Kavadarci, ne mogu podrediti ni jednoj dosad poznatoj vrsti toga roda (Boissier 1875, Halácsy 1901, Szabó 1910, 1911, Hayek 1930, Rechinger 1943, Matthews 1972, Ehrendorfer 1976, i dr.). Zbog toga smo došli do zaključka da se u ovom slučaju radi o novoj vrsti, koju smo nazvali *Knautia caroli-rechingeri*, po imenu i prezimenu najboljeg poznavaoa balkanske flore — Dr. Karlu H. Rechingeru fil. (Wien).

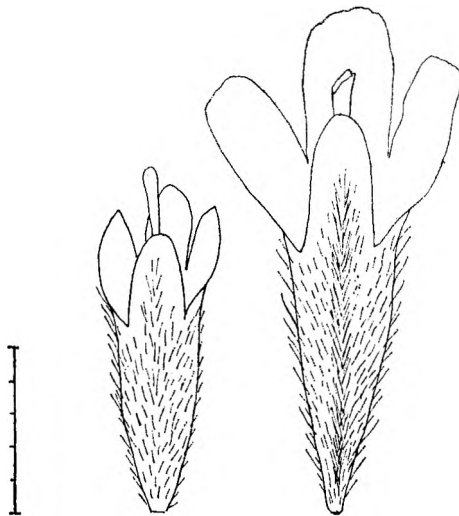
KNAUTIA CAROLI-RECHINGERI Micevski spec. nov.

Perennis. Caulis erectus, simplex, inferne densis pilis retrosis hispidis, superne ut pedunculis pube brevi intermixtis pilis solitariis longioribus dense obsitus, sub capitulo pilis longioribus densioribus et retrosis. Folia opposita, lanceolata (4 : 1), acuminata, utrinque dense apprese pilosa, hispida, inferiora et media serrata, superiora integerrima; basalia in petiolum alatum sensim attenuata, media et superiora sessilia. Capitula longe petiolata, 2—3 cm lata, multiflora. Involucri folia 13—15 (16), lanceolata vel lineata, acuminata, capitulo breviora, vel aequilonga, longe ciliata et insuper pilis brevibus dense apprese obsita, marginibus dense pilosum. Flores ochroleuci, raro pallidae rosei, extus pilosulus, limbus florum marginalium paulo major, lobis inaequalibus. Epicalyx dense pilosus, ad angulos dentibus minoribus (3) provisus. Calux sessilis, 8—12-aristatus et longe pilosus.

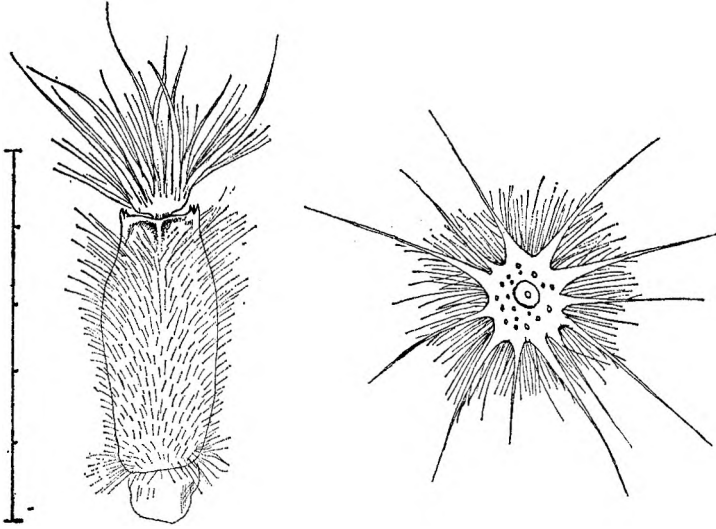
H o l o t y p u s : Jugoslavia: Macedonia: Kavadarci — Majdan (Alšar), solo calcareo, 800 m. s. m. (12. 7. 1977, leg. et det. K. Micevski) (SKO).

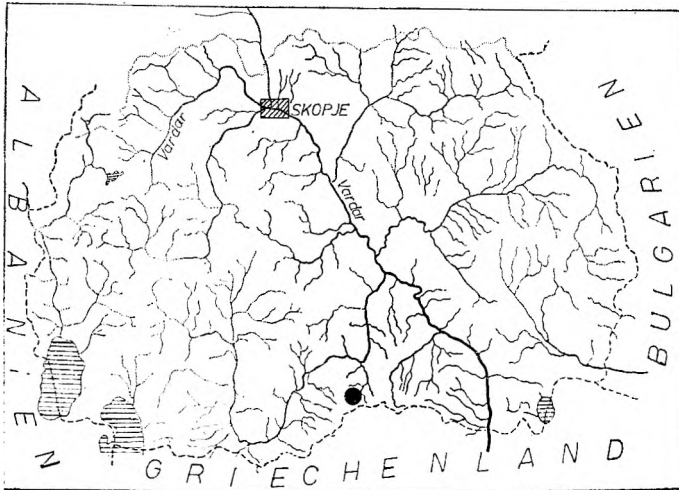
Sl. 1. Listovi od *Knautia caroli-rechingeri* Micevski
Abb. 1. Blätter von *Knautia caroli-rechingeri* Micevski

Sl. 2. Cvjetovi od *Knautia caroli-rechingeri* Micevski
Abb. 2. Blüten von *Knautia caroli-rechingeri* Micevski

Sl. 3. Plod od *Knautia caroli-rechingeri* Micevski
Abb. 3. Frucht von *Knautia caroli-rechingeri* Micevski

Sl. 4. Rasprostranjenje taksona *Knautia caroli-rechingeri* Micevski
Abb. 4. Die Verbreitung von *Knautia caroli-rechingeri* Micevski

Po svom habitusu *Knautia caroli-rechingeri* zauzima jedno posve izolirano mjesto među ostalim vrstama roda *Knautia* koje dolaze na teritoriju Makedonije. Po nekim svojim morfološkim osobinama ovaj takson pokazuje izvjesnu sličnost s taksonima vrste *Knautia dinarica* (Murb.) Borb., od koje je pored tipičnog oblika poznato još 5 varijeteta: var. *dinarica* (= var. *strigosa* Szabó), var. *malvana* Szabó, var. *macrophylla* Szabó, var. *sericea* Szabó, var. *serratula* (Borb.) Szabó i var. *croatica* Szabó (S z a b ó 1911 : 367—375).

Knautia caroli-rechingeri (sl. 1, 2, 3, 5) se ipak u priličnoj mjeri razlikuje od svih ovih varijeteta, budući da su kod njih cvjetovi purpurno-crvene boje i svi imaju žljezdaste dlačice po najgornjim internodijima i po stapkama cvata, čega nema u vrste *Knautia caroli-rechingeri*.

Dijagnostički opis taksona *Knautia dinarica* (Murb.) Borb. var. *croatica* koji se nalazi kod S z a b ó-a (1910 : 20—21, 1911 : 370) je veoma sličan našoj biljci, međutim, herbarski materijal od istog taksona koji sam vidio u Zagrebu, a koji je determinirao sam S z a b ó, i isti se citira u njegovoj monografiji (S z a b ó 1911 : 370), ne slaže se s tim opisom. S z a b ó u svojoj monografiji za var. *croatica* navodi ovaj opis: »... cum pedunculo eglandulosa, ...«, međutim, na istim herbarskim primjercima koje je on imao u svojim rukama i iste citira, stapke cvata su pokrivene žljezdastim i običnim dlačicama.

Razlika između *Knautia caroli-rechingeri* i *Knautia dinarica* je prilična i ona se može odmah uočiti po samom habitusu biljke, njenom indumentumu, boji cvjetova, dlakavosti stapke cvata i involukralnih listića, itd.

Knautia caroli-rechingeri se razvija na vapnenačkom kamenjaru. Poznata nam je samo sa dva lokaliteta, i oba se nalaze u blizini sela Majdan (= Alšar) južno od grada Kavadarci (sl. 4).

Za Majdan (= Alšar) opisao je Bornmüller ((1926 : 76) jedan novi varijetet vrste *Knautia perfoliata* Vel. pod imenom var. *eglandulosa* Bonm., podatak koji kasnije za isti lokalitet navodi i Soška (1939 : 175) i to na osnovi materijala sakupljenog od Scheer-a i Lindtnera. O samom varijetetu i njegovoj pripadnosti u ovom slučaju ne bismo mogli reći ništa određenije, budući da ne raspoložemo odgovarajućim herbarskim materijalom. Međutim, smatram da je potrebno da se u ovom slučaju navede mišljenje Stojanova i Stefanova (1948 : 1098), koji su došli do saznanja da je vrsta *Knautia perfoliata* opisana od Velenovskog (Velenovský 1898 : 149) za planinu Vitošu u Bugarskoj, u stvari hibrid između *Knautia drymeia* i *Knautia midzorensis*.

Literatura

- Boissier, E., 1875: Flora Orientalis. III.
 Bornmüller, J., 1926: Beiträge zur Flora Mazedoniens. II. Engler's Bot. Jahrb. 60, 1—125.
 Ehrendorfer, F., 1976: *Knautia* L. in Tutin T. G. & al., (Edit.): Flora Europaea 4. Cambridge.
 Halácsy, E., 1901: Conspectus florae Graecae. I. Lipsiae.
 Hayek, A., 1928—31: Conspectus Florae peninsulae Balcanicae. II. Repert. spec. nov. regn. veget. Beih. 30., 2.
 Matthews V. A., 1972: *Knautia* L. in Davis P. H. (Edit.): Flora of Turkey 4. Edinburgh.
 Rechinger, K. H. fil., 1943: Flora Aegaea. Denschr. d. Akademie d. Wiss. in Wien, math.-naturwiss. Kl. 105, 1, 1—924.
 Soška, Th., 1939: Beitrag zur Kenntnis der Schluchtenfloren von Südserbien. III Teil. Glasnik skopsk. naučn. društva, 20, 7, 167—191, Skopje.

Sl. 5. — Abb. 5. *Knautia caroli-rechingeri* Micevski

- Stojanov, N., B. Stefanov*, 1948: Flora na Bulgarija, Sofija.
Szabó, Z., 1910: De Knautiis herbarii dris A. de Degen. Mag. Bot. Lapok 9, 1—25.
Szabó, Z., 1911: A Knautia gúnusz monographija. Math. Term. Közl. 31, 1—436.
Velenovský, J., 1898: Flora Bulgarica. Supplementum. Pragae.

ZUSAMMENFASSUNG

KNAUTIA CAROLI-RECHINGERI MICEVSKI SPEC. NOV.
 IN DER FLORA VON MAKEDONIEN

Kiril Micevski

(Botanisches Institut der Biologischen Fakultät, Skopje)

Anlässlich der Bearbeitung der Gattung *Knautia* für die Flora von Makedonien wurde festgestellt, dass eine Sippe, die im südlichsten Teil von Makedonien (Dorf Majdan = Alšar, südlich von Kavadarci) vorgefunden war, in keine der bisher bekannten Arten nach *Boissier* (1875), *Halácsy* (1901), *Szabó* (1910, 1911), *Hayek* (1930), *Rechinger* (1943), *Matthews* (1972), *Ehrendorfer* (1976) u. a. eingereiht werden konnte. Nach unserer Ansicht handelt es sich um eine neue Art, die wir zu Ehren eines der besten Kenner der Balkanflora, wirkl. Hofrat i. R. Univ. Prof. Dr. Karl-Heinz Rechinger (Wien), *Knautia caroli-rechingeri* Micevski, benennen.

Prof. Dr. Kiril Micevski
 Biološki fakultet
 YU-91000 Skopje (Jugoslavija)